

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Географічний факультет
Кафедра економічної географії та екологічного менеджменту

ПРОГРАМА
атестації на здобуття рівня вищої освіти першого бакалаврського
073 «Менеджмент»
ОПП «Менеджмент туристичної індустрії»

Затверджено на засіданні навчально-методичної
ради географічного факультету
прот. № 7 від 15 березня 2022 року
голова методичної ради

Пасічник М. Д.

Декан географічного факультету Заячук М. Д.

Державна атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, бакалавр за 073 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент туристичної індустрії», із використанням загальнодержавних методів комплексної діагностики: складання комплексного іспиту.

Нормативні форми державної атестації студентів 4 курсу щодо встановлення рівня опанування студентом відповідних знань та умінь: на державний іспит на 4 курсі виносяться фундаментальні та професійно-орієнтовані дисципліни: менеджмент, адміністративний менеджмент, управління персоналом, маркетинг.

Питання для ДЕКУ по «Менеджменту»

1. В чому полягає суть та структура методів менеджменту за характером впливу.
2. Назвіть та охарактеризуйте базові принципи школи «наукового управління».
3. В чому полягає суть, назвіть елементи та етапи процесу планування в менеджменті.
4. Розкрийте суть та види організаційних структур управління.
5. Прокласифікуйте та встановіть взаємозв'язок між принципами менеджменту.
6. Назвіть та охарактеризуйте рівні та методи прийняття управлінських рішень в менеджменті.
7. Назвіть та охарактеризуйте етапи прийняття управлінського рішення в менеджменті.
8. Сутність мотивації праці персоналу. Основні теорії мотивації та межі їх застосування.
9. Охарактеризуйте суть, види та етапи процесу регулювання в менеджменті.
10. Назвіть суть та охарактеризуйте складові ефективною системи контролю.
11. Назвіть та охарактеризуйте теорії лідерства.
12. Охарактеризуйте суть та стилі керівництва в менеджменті.
13. В чому полягає суть інформації, охарактеризуйте «внутрішні» та «зовнішні» комунікації, етапи комунікаційного процесу.
14. В чому полягає суть соціальної відповідальності та етики в менеджменті.
15. Назвіть та охарактеризуйте критерії ефективності управлінської діяльності менеджера.

Рекомендована література:

1. Брю С. Л., Макконнелл К. Р. Экономикс: краткий курс : пер. с 1-го англ. изд. Москва : НИЦ ИНФРА-М, 2015. 462 с.
2. Герасименко В. Г. Основи туристського бізнесу: навч. посіб. Одеса : Чорномор'я, 1997. 160 с.
3. Жигалов В.Т., Л. М. Шимановська Основи менеджменту і управлінської діяльності. К. : Вища шк., 2010. 223с.
4. Збродська О. В., Лаготюк В. О. Менеджмент : навч. посіб. у таблицях і схемах. Чернівці : Родовід, 2015. 128 с.
5. Король О. Д., Крачило М. П. Менеджмент туризму : навч. посіб. Київ : Знання, 2009. 248 с.
6. Котлер Ф., Бергер Р., Бикхофф Н. Стратегический менеджмент по Котлеру: Лучшие приемы и методы : справочное пособие. Москва : Альпина Паблишер, 2016. 132 с.
7. Кузьмін О.Є., Процик І.С., Передало Х.С, Дарміць Р.З. Менеджмент: практичні і лабораторні заняття: Навч. посібник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2009. 172 с.
8. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 384 с.
9. Писаревський І. М., Нохріна Л. А., Познякова О. В. Менеджмент організацій : навч. Посібник. Харків : ХНАМГ, 2008. 133с.
10. Підгірна В.Н. Менеджмент: тренінговий курс : навч.практ. Чернівці : Чернів.нац.у-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 160 с.
11. Руденко В. П., Вацеба В. Я., Підгірна В. Н., Цепенда М. В. Менеджмент туристичної індустрії : підручник у 3-х частинах. Чернівці : ЧНУ, 2019. 400 с.
12. Ткаченко Т. І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу : монографія. 2-ге вид., випр. та доп. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. 463 с.

13. Хомяков В. І. Менеджмент підприємства : навч. посібн. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Кондор, 2005. 434 с.
14. Шатун В.Т. Основи менеджменту: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. 376 с.
15. Школа І.М. Менеджмент туристичної індустрії : навчальний посібник. За ред. проф. І.М.Школи. Чернівці: ЧТЕІ КНТЕУ, 2003. 662 с.
16. Шморгун Л. Г. Менеджмент організацій: навч. посіб. К. : Знання, 2010. 452 с.

Питання для ДЕКУ по «Адміністративному менеджменту»

1. Розкрийте зміст основних етапів еволюції адміністративного менеджменту.
2. Розкрийте різні підходи до поняття «адміністративний менеджмент»
3. Проаналізуйте основні відмінності між категоріями «менеджмент» та «адміністрування» на підприємстві.
4. Які основні функції, завдання та вимоги до менеджера-адміністратора?
5. Розкрийте сутність, призначення та роль адміністративних методів менеджменту.
6. Перелічіть основні фактори, що обумовлюють застосування адміністративних методів управління.
7. Назвіть технології, які можуть бути використані для організації праці адміністративного менеджменту.
8. Охарактеризуйте основні етапи проведення тайм-менеджменту.
9. Наведіть класифікацію основних форм влади, які застосовуються в адміністративному управлінні.
10. Охарактеризуйте сутність та основне призначення управлінських рішень.
11. Наведіть класифікацію управлінських рішень за різними ознаками.
12. Перелічіть і охарактеризуйте основні джерела та канали управлінської інформації
13. Назвіть основні переваги використання інформаційних технологій в управлінні підприємством.
14. Опишіть напрями використання «хмарних» технологій в адміністративному менеджменті.
15. Охарактеризуйте принципи системи заходів кібербезпеки управлінської інформації.

Рекомендована література:

1. Бородіна О. А., Ходова Я. О. Адміністративний менеджмент: навч. посібник / за заг. ред. О. А. Бородіної. Маріуполь: ПДТУ, 2015. 84 с.
2. Забродська Г. І. Адміністративний менеджмент: навч. посібник. Х.: ХДУХТ, 2017. 1 електрон. опт. диск (CD-ROM); 12 см.
3. Герасимяк Н. В., Волинчук Ю. В. Адміністративний менеджмент як один із напрямів сучасного менеджменту. Економіка та суспільство. 2016.
4. Гірман А. П. Перспективи організації праці в контексті розвитку smart-економіки. Електронний науково-практичний журнал «Східна Європа: економіка, бізнес та управління». 2017. № 3 (08). URL: http://www.easterneurope-bm.in.ua/journal/8_2017/26.pdf
5. Гладунський В. Н., Берегова Г. І. Адміністративні методи менеджменту, правила та закони логіки. Вісник Університету банківської справи НБУ. 2013. Вип. 1 (16). С. 97–101.
6. Основи адміністративного менеджменту: навч. посібник / за заг. ред. Л. М. Усаченко. К.: Інтерсервіс, 2013. 148 с.

7. Партин Г. О. Особливості формування системи управлінського контролю за діяльністю персоналу підприємства та її інформаційно-аналітичне забезпечення. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». 2012. № 722. С. 181–185.

8. Шарко О. Р. Виявлення місця адміністративного менеджменту в науці за допомогою типологічного аналізу. Вісник Східноукраїнського національного університету імені В. Даля. 2013. № 1 (190). Ч. 1. С. 239–245.

Питання для ДЕКУ по «Маркетингу»

1. Охарактеризуйте сутність, етапи становлення та розвитку маркетингу. Розкрийте переваги та недоліки сучасних маркетингових концепцій.
2. Охарактеризуйте види маркетингу за різними класифікаційними підходами.
3. Розкрийте структурні складові за якими проводиться аналіз маркетингового середовища підприємства.
4. Обґрунтуйте необхідність та охарактеризуйте сутність маркетингових інформаційних систем.
5. Проаналізуйте переваги та недоліки основних методів збору маркетингової інформації.
6. Охарактеризуйте модель купівельної поведінки індивідуального споживача. Які чинники впливають на купівельну поведінку індивідуального споживача?
7. Розкрийте та охарактеризуйте основні етапи сегментування споживчого ринку.
8. Розкрийте та охарактеризуйте основні етапи позиціонування товарів та послуг на ринку.
9. Які рішення приймаються при управлінні товарною складовою маркетингового комплексу?
10. Охарактеризуйте чинники, що впливають на процес ціноутворення при визначенні ціни на товар.
11. Проаналізуйте переваги та недоліки методів прямого ціноутворення при визначенні ціни на товар.
12. Розкрийте значення та сутність маркетингової політики розподілу. Види та структура каналів розподілу.
13. Охарактеризуйте складові комунікаційної політики підприємств. Формування маркетингового комунікаційного комплексу.
14. Розкрийте сутність та види маркетингових стратегій зростання.
15. Охарактеризуйте сутність та види маркетингових конкурентних стратегій.

Рекомендована література:

1. Армстронг Г., Котлер Ф. Маркетинг: Загальний курс. М.: Видавничий дім «Вільямс», 2001. 608 с.
2. Балабанова Л.В. Маркетинг: підручник. К.: Знання-Прес, 2004. 645 с.
3. Гаркавенко С.С. Маркетинг: підручник. К.: Лібра, 2007. 712 с.
4. Гребньов М.Г. Словник ключових термінів з дисципліни «Маркетинг». К: КНЕУ, 2003. 80 с.
6. Ілляшенко С.М. Маркетингові дослідження: навч. посібник. К.: Центр навч. літератури, 2006. 192 с.
7. Кардаш В.Я. Маркетингова товарна політика. К.: КНЕУ, 2000. 124 с.
9. Котлер Ф. Маркетинг, менеджмент. С.-П.: «Питер», 1998. 887 с.
11. Романов А.Н. Маркетинг. М.: «Банки и биржи», 1997. 560 с.
12. Магалецького Г.В. Навчальний посібник з основ маркетингу. К.: Укр.акад.наук нац.прогресу, 1994. 170 с.
13. Павленко А.Ф. Маркетинг: Підручник. К.: КНЕУ, 2003. 246 с.

14. Примак Т.О. Маркетингові комунікації. К.: Ельга, Ніка-Центр, 2003. 280 с.
15. Прокопенко О.В., Троян М.Ю. Поведінка споживачів. К.: Центр учбової літератури, 2008. 176 с.
16. Щербань В. М. Маркетинговий менеджмент: Навч посібник. Щербань. К.: Центр навч. літератури, 2006. 204 с.
17. Тормоса Ю.Г. Ціни та цінова політика: Навч. посібник. К. : КНЕУ, 2001. 122 с.
18. В.Чан Кім., Рене Моборн. Стратегія блакитного океану. Харків, 2018. 288 с.

Питання для ДЕКУ по «Управлінню персоналом»

1. Охарактеризуйте основні концепції і теорії науки управління персоналом.
2. Назвіть та охарактеризуйте методи управління персоналом: економічні, технологічні, соціально-психологічні, адміністративні.
3. Назвіть та охарактеризуйте принципи управління персоналом: науковість, демократичний централізм, планомірність, єдність розпоряджень; поєднання одноосібного і колективного підходів, централізації та децентралізації, лінійного, функціонального і цільового управління; контроль за виконанням рішень.
4. Поясніть структуру колективу, назвіть його ознаки і основні етапи формування.
5. Назвіть причини, фактори і форми вивільнення персоналу, поясніть поняття «аутплейсмент».
6. Назвіть основні стратегії управління персоналом.
7. Розкрийте сутність кадрового планування в організаціях: структуру, принципи.
8. Охарактеризуйте документи з наймання та обліку працівників.
9. Розкрийте поняття, функції, методи і техніки оцінювання персоналу.
10. Розкрийте сутність управління професійним розвитком персоналу.
11. Охарактеризуйте методи і процедури оцінювання кандидатів на вакантні посади.
12. Охарактеризуйте сучасні програмні продукти для інформатизації управління персоналом.
13. Розкрийте ресурсне забезпечення управління персоналом: нормативно-правова та науково-методична бази.
14. Охарактеризуйте класифікатор професій України.
15. Розкрийте зміст та основні розділи трудового договору.

Рекомендована література:

1. Балабанова Л. В. Сардак О. В. Управління персоналом. К.:Центр учб. л-ри, 2011. 468 с.
2. Управління персоналом: Навчальний посібник. / Т.І. Балановська, О.П. Гоголя, Н.І. Драгнева, К.П. Драмарецька, А.В. Троян. - 2-ге вид. - Київ: ЦП «КОМПРИНТ», 2018. - 417 с.
3. Вознюк А.М. Особливості застосування форм і методів стимулювання персоналу туристичного підприємства.
URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Venu/2009_1/11.pdf
4. Дяків О. П., Островерхов В. М. Управління персоналом : навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНЕУ, 2018. 288 с.
5. Еварович С. А. Основы управления персоналом. URL: <http://edu2.tsu.ru/res/1659>.
6. Кибанов А. Я. Основы управления персоналом. М.: ИНФРА–М, 2014. 447 с.
7. Крушельницька О.В., Мельничук Д.П. Управління персоналом. К. : Вид–во "Кондор". 2009. 428 с.
8. Пошелюжна Л. Б. Особливості сучасного управління персоналом на вітчизняних підприємствах. URL: http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/inek/2010_1/163.pdf.

9. Федорова Н. В. Минченкова О. Ю. Управление персоналом организации. М.: КНОРУС, 2013. 512с.
10. Червінська Л.П. Економіка праці. К.:Центр учбової літератури, 2010. 288 с.
11. Шапиро С. А. Мотивация. М.: ГроссМедиа, 2010. С. 224.
12. Ястремська, О. М. Оцінювання результатів діяльності управлінського персоналу: теоретичні та практичні аспекти [Текст] : монографія. – Х. : ХНЕУ, 2012. – 194 с.

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання державного іспиту. Оцінювання державного іспиту проводиться за національною шкалою та за шкалою ECTS.

Структура кожного екзаменаційного білета передбачає теоретичну і практичну частину (ситуаційне завдання). Теоретична частина містить 3 питання приблизно однакової складності, які оцінюються відповідно по 25 балів, та ситуаційне завдання – 25 балів, що дає загалом 100 балів. Оцінювання питань передбачає такі критерії:

Оцінка по шкалі ECTS	Визначення	Національна система	По 100-бальній шкалі
A	Відмінно - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	100-90
B	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	4 (дуже добре)	89-80
C	Добре - в цілому правильна робота з певною кількістю значних помилок	4 (добре)	79-70
D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	69-60
E	Достатньо - виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (достатньо)	59-50
FX	Незадовільно - потрібно повчити перед тим, як перездати	2(незадовільно)	49-35
F	Неприйнятно - необхідна серйозна подальша робота	2(неприйнятно)	34-1

Незадовільно F - FX

Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповіді на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітлені неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, не володіє термінологією методики викладання географії. Відповідь практично відсутня.

Задовільно E

Здобувач вищої освіти розуміє зміст питання і фрагментарно дає елементарну відповідь. При викладі змісту питання, допускає суттєві помилки, неточності. Виконання окремих дій відбувається неусвідомлено, і переважно неправильно.

Задовільно D

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час відповіді, недостатньо розкриває зміст, або допускає при цьому суттєві неточності хоча загалом орієнтується у питанні. Не вживає педагогічної термінології. Навчально – пізнавальна активність студента є ситуативно-евристичною. Домінують мотиви обов'язку та особистого успіху.

Добре C

Самостійно відтворює головні положення, викладені в базовому підручнику чи лекційному матеріалі. Володіє основним понятійно-термінологічним апаратом. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються також окремі несуттєві неточності та незначні помилки, які з допомогою фахівців здатний виправити. Знання застосовуються переважно у знайомих ситуаціях. Здобувач вищої освіти усвідомлює особливості навчальних задач, ситуацій. Пошук способів їх розв'язання здійснюється за зразком. Він спроможний аргументувати застосування певної методичної дії у ході розв'язування задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється мотивами професійного становлення і пізнавальними інтересами.

Добре B

Здобувач вищої освіти достатньо повно розкриває зміст запитання або розкриває основні (найважливіші) аспекти у запитанні, володіє термінологічним апаратом дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. У викладеному матеріалі студент допускає помилки із аргументацією відповіді, недостатня логічність та послідовність викладення матеріалу. У відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та середній рівень володіння додатковим матеріалом.

У процесі застосування знань здобувач вищої освіти спроможний вибрати необхідний елемент із комплексу знань та вмінь. Застосування знань та вмінь здійснюється як у стандартних ситуаціях, так і при незначних варіаціях умов на основі використання загальних рекомендацій. Відбувається перенесення сформованих умінь або їх комплексів на розв'язування незнайомих задач, ситуацій. Навчально-пізнавальна активність стимулюється пізнавальними інтересами, продукт діяльності оцінюється як професійно значущий.

Відмінно A

Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Здобувач вищої освіти показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Мова є грамотною, науковий стиль викладення матеріалу, вільне володіння термінологічним апаратом дисципліни. У

відповіді продемонстровано високий рівень володіння матеріалом, що було викладено на лекціях, та додатковим матеріалом, що винесено для самостійного опрацювання.

Здобувач вищої освіти проявляє нешаблонність мислення у виборі і використанні елементів комплексу знань, здатний самостійно і творчо використовувати набуті уміння відповідно до варіативних ситуацій навчання. Спроможний самостійно формулювати узагальнення та висновки, нові задачі, розв'язувати нестандартні задачі, ситуації. Навчально-пізнавальна активність обумовлена пізнавальними інтересами, мотивами саморозвитку і професійного становлення.

Критерії оцінювання захисту випускної кваліфікаційної роботи. Оцінювання результатів випускних кваліфікаційних робіт здійснюється у порядку, передбаченому прийнятою в університеті системою контролю знань (за національною (4-бальною) шкалою, 100-бальною університетською та шкалою ЄКТС).

При визначенні оцінки випускної кваліфікаційної роботи береться до уваги рівень теоретичної, наукової та практичної підготовки студентів